

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Venerabilis Arnesti Archiepiscopi Pragensis Natalium Splendor. Caput I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

6. De Vita VENERABILIS ARNESTI Lib. 1.
lis sexus Proceres numerabantur? ubi propè ducenta Equitum stir-
pes generosissima, ad arma nata? quam volupe fuit videre ad Comi-
rium equitantes, & consulentes in medium audire? ubi deniq; Regni
opulentia, dignitas, gloria, arma, & victoriæ per Regna, etiam usquè
ad mare Balthicum circumlata? ubi Sanctimonia, & Pietatis exem-
pla? ubi amor Civium, & fides nullis moribus externis corrupta?
ubi honorata Scientia, & Doctorum copia? ubi totius Bohemiæ ex ipso
terra cultu fertilitas? plura querere nō audeo. Hac sine dubio narrata,
& explicata, gloriosum Bohemiæ vestigium exprimerent. At nunc & c.

Venerabilis Arnesti Archiepi- scopi Pragensis Natalium Splendor.

C A P U T I.

Virtutis dignitas, & gloria nullis quidem adscititijs eget or-
namentis, ut pote quæ se ipsâ contenta, ut *virgula* quæ-
dam *divina*, quidquid contigerit, roseum, formosum &
aureum reddit; non tamen ita horrida, inculta, aut bar-
bara existimari debet, ut nobilitatem generis, divitias, dignitatem
ac splendorem honorum aspernetur; quin adeò, ut verissimè
Cassinus ostendit, hæc omnia præsidia sunt, & adjumenta maxima-
rum virtutum. *Nobilitas* educationem optimam, & litterarum
cultum adducit, ex his opes & honores gignuntur, his ipsis para-
tur autoritas, autoritas facultatem præbet maximarum rerum,
ad DEI gloriam & regnorum incolumitatem gerendarum, virtu-
tesque non viles, clausas atque ut ita dicam, *de trivio*, sed heroi-
cas, publicæ utilitati, Curiæ, templis, Aulis & Regnis servientes,
exercendas, & edenda exempla pulcherrima, quæ admirari, non
perinde imitari, vulgus bonorum inerme, & sine viribus possit.
Hanc

*Cassini. 9. 1.
in Aula S.
pafim, max.
lib. 1.
Nobilitas ad
Virtutem i-
donea maxi-
mè.*

Hanc quoque nobilitatis Gloriam, seruo suo ARNESTO, quem ad Regum Cæsarum, ac Pontificum familiaritatem, ad aulas Principum incolendas, & regendas, ad sūmas utriusque reipublicæ obtinendas dignitates destinārat, ut olim *D. Ambrosio*, alijsque Ecclesiæ heroibus futuris, circumposuit DEUS.

Inter Illustriores, vetustioresque in Bohemia stirpes Equitum una, de *Pardubicz* fuit; cujus familiæ majores jam inde ab anno sæculi 942. sub *Conrado* Franconiæ Duce, *Rottenburgi* cum alijs Imperij Bohemiæque Proceribus, ludis Trojanis interfuisse leguntur, atque etiam feliciter, & fortiter decurrisse. Anno iterum 1042. cum *Henricus III.* Cæsar *Hallis* in Saxonia ludos Equestres ederet, *Wenceslaus de Pardubicz* virtutem suam in Imperij totius conspectu probavit, cui ut secundò decurreret, singulari gratiâ, & favore Cæsaris, est concessum. Magna deinde huic nobilissimæ genti A. 1159. gloria, rarum decus accessit: Obsederat *Mediolanum*, Urbem Imperio rebellem, *Fridericus Imperator*, *Ahenobarbus* cognomento; aderant inter cætera auxilia, cum Rege suo *Wladislao*, Bohemi ex omni nobilitate lectissimi. hi nocte quâdam, pertulantiâ militari, mœnia transgressi, urbem perturbant, multâque cæde grassati in forum perveniunt; ibi raptis per tumultum Equis, quasi justo prælio diu certatum. jam satis ostensâ virtute, cum multitudo urgeret, exsectâ portâ, salvisque ordinibus revertebantur ad suos. *Gessék* unus ex hujus familiæ Proceribus pugnando occupatus, ultimus Equitum restitabat in porta, jamque equum ad suos converterat, cum repente cataracta ferrea, quæ portis Urbium prætendi solet, abscissa in abeuntis tergum deijcitur, & equum dimidinum aufert; Dux generosus partem Equi donare se *Mediolanensibus* clamat, partem priorem spectaculi gratiâ refert ad castra. Vidit redeuntem Rex *Wladislaus*, & macte virtute inquit, *Eques animose! hoc tuum Tuâque Genti perpetuum sit in clypeo trophæum, & Equestris Fortitudinis insigne decus!* firmavit gloriosum donum die altero *Fridericus Cæsar*, eumque cum pluribus Socijs *baltheo* militariter cingi jussit. Exinde stabilita in regno stirpis hujus potentia, decus, autoritas, aggestaque Regum gratiâ opes & di-

Libri vetustissimi
Torneamentorum
Francorum
sæculi ante C.
annos editi. A.
942. & 1042.

Equitum de
Pardubicz.
Vetustas, &
Gloria.

Hagk. A. 1159.
Dabran. Epist.
Olam. hist. Boh.
h. 12.

Paprecius in
Equitibus C. 20.
Velestavin. l.
3. Polit. in
præfat.
Gito Frisingens.
Radevicium.
Dresserus &c.

Caput acris
equi in Ma-
lovcciorum
clypeo, unde
ortu habeat.

& dignitates; cùmque multitudine etiam crevissent, ex more eorum temporum divisere sese coloribus, alijque *aureum*, seu *flavum*, alij *argenteum* seu *candidum*, postremi etiam *nigrum* Equetium dimidium gestaverunt in scuto; sed ejus gentis antiquitates omnes, & quidquid illustre inveniri potuit peculiaris habet tractatio quâ *Maloveciorum* Equitum origines sum complexus, eadem enim ab stirpe *Domini Malovecz*, & de *Pardubitz* descendunt, adeoque *Malovecij* meritò inter Majores suos Arnestum numerant ut *Paprocus*, alijque scriptores ante me docuerunt. Illud addendum hoc loco videtur nobilissimam *Zobeliorum* in Franconia gentem (nisi fortè ea Bohemicam nostram Origine respicit) Clypeum prorsus cum ARNESTI Majoribus communem hodièque gestare, nè coloribus quidem variatis; ex qua gente *Melchior* Herbipolensis Episcopus Franconix Dux, heros inclytus, & fide in Carolum, Cæsarem bello Smalcaldico probatâ spectatissimus, ortum duxit.

Satis de nobilissimo ARNESTI genere, *Equitum de Pardubicz*; certè ARNESTI Pater ARNOSTUS (ita enim se se omnibus litteris appellat) non modò cassum & inanem titulum gessit, sed ipsam Civitatem *Pardubicium* ditione tenuit, ut ejus Testamentum ostendit, hodièque ea Civitas insigne gerit dimidium Equum frenatum argentei coloris, quo ipso omnes ARNESTI, fratrumque ejus litteræ, ac monumenta consignata & munita videmus. Unde in Nobili illa Turri Pardubicensi (quam celebrare Proverbio notissimo Veteres solebant) sub Urbis Insignibus, hodièque Carmen legitur:

*Ernestus primus tulit hæc Insignia, Praga
Antistes, qua nunc Urbis Tuae Cæsar, habet.*

Notæ in Caput Primum.

Nobilitas educationem optimam. *Nobilitatem*
majora quàm Paupertatem presidia ad virtutem habere eruditissimè *Cassinus* omnibus *Aula sua sancta* libris demonstrat, quem obvium Authorem describere non vacat. Vide qua scripsi in *Originibus Malovecior: Not. 2,*

Malovecij
ab eadem origine cum
Dominis de
Pardubicz
descendant.

Paprocus, in
Equitib. C. 20.
Georg. Crug.
S. I. in Pulveribus Sacris 30.
Junij.

M. S. Bâthensis
Bibliotheca
de Episcop. Herbipolens. in
Melchior Episcopo. 64.

In Archio S.
I. Glacij.

Pardubicium
Civitas inditione
Arnesti
& majorum
ejus fuit.

Nobilitatis gloriam seruo suo. *Animis illustribus, &*

Virtutum capacibus de campo providere solet Deus, & plerumque ad Aulas Principum mittit. Ea ipsa causa est, cur Moses à filia Pharaonis inventus sit, ut Princeps populi futurus, regnandi artes & omnem Ægyptiorum scientiam condisceret. Fam rem notavit Philo lib. de Vita Moysis, aliq; scriptores alijs exemplis confirmant. Vide Sallianum in Annalibus, Pererium, aliq; Interpretes divinarum litterarum de Josepho & Moyse Scribentes, Caussinum item in Ambrosio.

Mœnia transgressi Urbem perturbant.

Rem paullo aliter narravit Dubravius; scilicet portâ militariter occupatâ multisq; in foro editis facinoribus cum sociis incolumem alterâ portâ rediisse. Idem de Equite Romano Claudio narratur apud Livium, qui citato Equo urbem hostium inuectus, antè quàm intercipi posset, alterâ urbis portâ illæsus pervenit ad suos. Militares hujusmodi casus prioribus seculis usitati, & alioqui militares animi audendo multa expediri posse dicitant, quæ nimium prudentes, impossibilia crediderunt, acutèq; Florus de M. Pompeij filio dixit: Magnæ indolis est sperare semper.

Arnesti Pater Arnostus, *Arnestum omnes memo-*

ria antiqua, omnesq; historici ex Equitum de Pardubicz profapia ortum significant: Hagek, Paprocus, Lupacius, Weleslawinus, Ælurius, aliq; idem ostendunt Insignia, quæ passim Pardubicii in Curia, Glacii in Arnesti tumulo, Pragæ in fornice Cathedralis Ecclesia, in Turri S. Ægidii quam absolvit Arnestus, alibiq; spectantur; idem probat Fundatio Cœnobij Pardubicensis ab Arnesti Majoribus, ut testatur Paprocus (in Croit. tit. Pardubicium) instituta ut dubitare nemo possit. Arnesti Patrem Arnultum fuisse, ydem Authores affirmant, & quid argumentis opus? est in manibus meis Testamentum Arnulti Parentis A. 1341. IV. Calendas Januarii in arce Scara scriptum quod postea recitabo; Dominus Malovecios cum Arnesto communem originem sanguinis & stirpis habere, in Originibus eorum probavi; diserte id asserit Paprocus C. 20, in Equitibus & R. P.

Viri insignes ad Principes & Reges mittuntur.

Dubrav. l. 12, hist. Bohem.

Livius Decad. 3, lib. 3.

Audaces evadunt, ubi timidi pericunt.

Florus l. 4, C. 3

Arnesti nobilitas.

Hagek. 1304.

Lupac. 12.

Martii. VVeleslav. 30. Junii. Paprocus in Arnesto.

Ælurius in Glaciogr. M. S.

Vita duplex, Chronicon Glacense. Pontan. in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

in Ernste.

Familia Dominorum de Pardubicz extincta,

Crugerus in Pulveribus Sacris, ult. Junij. Porro duplicem Familiam Dominorum de Pardubicz aut Pardowicz aut Bardobitz in manu scriptis invenio, Baronum alteram, alteram Equitum, ut ex manuscripto Aulae Carolinae intelligi facile potest. Vtraque stirps perit: Illa Baronum in Clypeo Gallum album in aureo campo gerebat, haec dimidiatum Equum ut dixi; ex hac equestri ortum habuit Arnestus, ut historici omnes observant. Illa usque ad Annum 1553. perduravit, eo enim Anno ultimus ejus familia, Sobieslaus de Pardovicz inter Barones Comitibus subscriptus invenitur.

Arnesti Archi-Episcopi Pater,
& Mater; Patris dignitas, opesq;
maximæ, gratia apud Cæsarem
Carolium.

CAPUT II.

Arnustus, cujus vitam scribimus, Patrem *Arnestum*, seu, ut solebat subscribere, *Arnustum de Pardubicz*, & de *Scara*, Matrem *Adeliczkam*, seu (quod hodie est) *Adelheyden* habuit, illustri Equitum & vetustâ profapiâ insignes & maximorum ditionum dominos; Matris genus ex antiquitate non traditur, sed illustre quoque ipsum fuisse, magna nobilium antiquorum in ducendis faminis religio & summus in conjugiiis delectus, evincit. Multum sine dubio aberrarunt à vero, qui eum in vita Manuscripta veterè, *Arnesti militis Filium* fuisse legerent, vile aliquid de Natalibus Arnesti suspicabantur. Ignoravere scilicet perpetuum Antiquitatis morè, quæ clarissimos nativitate Equites, perpetuo nomine *Milites* appellat. *Baronum* enim familiae
apud

Milites in antiquitate Equestris ordinis viri appellantur.